Ministerstwo
Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Dariusz Mazur

BK-VII.0520.396.2026
Warszawa, 27 sierpnia 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Marcina Karpińskiego 30 lipca 2026 r., proszę przyjąć następujące informacje.

Ad. 1.

W Ministerstwie Sprawiedliwości nie są prowadzone prace nad wspomnianym projektem.

Ad. 2-3

Zagadnienie otwarcia dodatkowej ścieżki dojścia do urzędu sędziego sądu powszechnego dla asystentów sędziów oraz referendarzy sądowych, wpisuje się w zakres zagadnień będących przedmiotem zainteresowania Ministerstwa Sprawiedliwości w ramach szerszej dyskusji nad kształtem systemu przygotowania kandydatów do pełnienia urzędu sędziego, w szczególności w kontekście optymalnego wykorzystania doświadczenia zawodowego osób zatrudnionych w sądach.

Do Ministerstwa Sprawiedliwości wpływały postulaty nie tylko asystentów sędziego, ale również referendarzy sądowych związane z otwarciem bezaplikacyjnego dostępu do zawodu sędziego dla tych grup zawodowych. Nadmienić należy, że w aktualnym stanie prawnym, ustawodawca dostrzegając doniosłą rolę referendarzy sądowych i asystentów sędziów w systemie wymiaru sprawiedliwości, a także potencjał intelektualny oraz moralny tych grup zawodowych, wyposażył je w uprzywilejowaną ścieżkę dojścia do zawodu sędziego. Ścieżka wiodąca przez aplikację uzupełniającą, o której mowa w art. 37b *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U. z 2022 r. Poz. 217, ze zm.)* jest atrakcyjna dla grupy zawodowej referendarzy sądowych oraz asystentów sędziego, bowiem o miejsce na aplikacji konkurują wyłącznie pomiędzy sobą. Przez wprowadzenie ww. regulacji ustawodawca dał wyraz przekonaniu, że odbycie aplikacji (w trybie zwykłym lub uzupełniającym) pozwala zakładać, że osoba po zdanym egzaminie sędziowskim jest na tyle przygotowana, że może objąć stanowisko asesora sądowego. Odbycie aplikacji uzupełniającej z jednej strony gwarantuje nabór do służby

sędziowskiej osób o odpowiedniej wiedzy i kwalifikacjach, a z drugiej wychodzi naprzeciw uzasadnionym aspiracjom tych grup zawodowych. Dedykowana referendarzom oraz asystentom sędziego aplikacja uzupełniająca, z uwagi na nabyte przez te grupy doświadczenie zawodowe, odbywa się w formie skróconej. Niewątpliwie przygotowanie się do konkursu na aplikację uzupełniającą sędziowską i uzyskanie na nim konkurencyjnego wyniku, ukończenie aplikacji uzupełniającej sędziowskiej, zdanie egzaminu sędziowskiego, a następnie odbycie asesury sądowej stanowią istotny wysiłek zawodowy. Ścieżka aplikacyjna pozwala na wybór najlepszych kandydatów spośród referendarzy sądowych oraz asystentów sędziów, przy respektowaniu zasady równego dostępu do służby publicznej. Asesura sądowa służy ocenie kwalifikacji kandydata do zajmowania stanowiska sędziowskiego. O powołaniu asesora na stanowisko sędziego (dożywotnie) decyduje w głównej mierze sposób pracy asesora sądowego, wyniki tej pracy oraz jej ocena dokonywana w toku postępowania nominacyjnego regulowanego przepisami art. 106xa u.s.p. przez sędziego wizytatora i Krajową Radę Sądownictwa.

Z tego względu w ramach analizy zagadnienia Ministerstwo Sprawiedliwości nie dostrzega zasadności punktowej zmiany przepisów *ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych*. Resort zainicjował zmiany legislacyjne mające na celu ułatwienie referendarzom i asystentom odbywanie aplikacji uzupełniającej oraz uzyskanie pozytywnego wyniku na egzaminie sędziowskim, takie jak otwarcie bazy dydaktyczno-szkoleniowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w Gdańsku (zrealizowano) oraz wydłużenie urlopu szkoleniowego (prace legislacyjne trwają).

Resort zlecił Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości prace nad realizacją tematu badawczego pt. „Analiza modelu ścieżki dostępu do urzędu sędziego sądu powszechnego". Przedmiotem badania jest analiza ewolucji modelu dojścia do zawodu sędziego, ukształtowanego na gruncie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz oceny jego funkcjonowania, ze szczególnym uwzględnieniem postulatów dotyczących otwarcia alternatywnej ścieżki dla referendarzy sądowych i asystentów sędziów. Celem badania jest ocena zasadności i wykonalności otwarcia referendarzom sądowym i asystentom sędziów pozaaplikacyjnej ścieżki dojścia do zawodu sędziego w kontekście bieżących i prognozowanych potrzeb kadrowych sądownictwa. Badanie nie zostało zakończone.

Zagadnienia związane ze ścieżką dostępu do zawodu sędziego pozostają aktualnie przedmiotem prac Zespołu Problemowego ds. zreformowania zasad dostępu do urzędu sędziego Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądów i Prokuratury. Ministerstwo Sprawiedliwości nie otrzymało projektu *ustawy o zmianie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych*, który zakłada rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o urząd sędziego sądu rejonowego poza ścieżką aplikacji sędziowskiej.

Z wyrazami szacunku
Dariusz Mazur
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/